

**PRÓBNY EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2020/2021**

FILOZOFIA

POZIOM ROZSZERZONY

FORMUŁA OD 2015

(„NOWA MATURA”)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

DLA ARKUSZY
MFI-R1, MFI-R2, MFI-R4, MFI-R7

KWIECIEŃ 2020

Uwaga: akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...]. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym [...], w analizie tekstu prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p>	<p>III. 3. Problematyka filozofii polityki i filozofii społecznej w myśl XX w. Zdający:</p> <p>6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów:</p> <p>b) E. Fromm, <i>Ucieczka od wolności</i> (fragment).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający:</p> <p>1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.</p>

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną.

Przykładowa odpowiedź

Erich Fromm podaje genetyczne określenie egzystencji: początkiem egzystencji jest moment, w którym działanie człowieka (rozumianego jako gatunek) staje się wolne, tj. przestaje być zdeterminowane przez konieczność przetrwania („dostosowania do przyrody”) i instynkty biologiczne.

Zadanie 2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...]. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym [...], w analizie tekstu prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p>	<p>III. 2. Problematyka filozofii człowieka w myśl XX w. Zdający:</p> <p>1) rekonstruuje i porównuje wybrane dwudziestowieczne koncepcje człowieka, [...] egzystencjalistyczna koncepcja człowieka – J.-P. Sartre [...].</p> <p>6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów:</p> <p>b) E. Fromm, <i>Ucieczka od wolności</i> (fragment).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający:</p> <p>5. Zestawia poglądy autora z innymi według kryterium kontynuacji, modyfikacji lub przeciwieństwa.</p>

Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawne wskazanie podobieństwa i różnicy.
- 1 p. – za poprawne wskazanie podobieństwa lub różnicy.
- 0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedzi błędne.

Przykładowa odpowiedź

Podobieństwo: w rozumieniu egzystencji przez Ericha Fromma i Jeana-Paula Sartre'a nierozzerwalny jest związek między egzystencją a wolnością.

Różnica: dla Fromma egzystencja wiąże się z wolnością od instynktu czy, ogólniej, determinizmu przyrodniczego, natomiast dla Sartre'a jest ona związana przede wszystkim z wolnością od obiektywnie istniejących wartości czy praw moralnych.

Zadanie 3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...]. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...]. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...] Zdający [...] w analizie tekstu prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].	III. 3. Problematyka filozofii polityki i filozofii społecznej w myśl XX w. Zdający: 3) ukazuje zespół zagadnień związanych ze [...] zjawiskiem alienacji i „ucieczki przed wolnością” ([...] E. Fromm). 6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: b) E. Fromm, <i>Ucieczka od wolności</i> (fragment). V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.

Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawne wyjaśnienie wolności w sensie negatywnym i pozytywnym.
- 1 p. – za poprawne wyjaśnienie wolności w sensie negatywnym lub pozytywnym.
- 0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedzi błędne.

Przykładowa odpowiedź

Wolność w sensie negatywnym: to niezależność od determinizmów (biologicznych, psycho-społecznych); u Fromma to możliwość działania niezdeterminowanego przez instynkty.

Wolność w sensie pozytywnym: to możliwość, zdolność do racjonalnego działania określonego przez wybrane wartości; to rozmysłny wybór jednego spośród kilku możliwych dóbr, wartości czy sposobów postępowania.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...] Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym [...], w analizie tekstu prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p>	<p>III. 3. Problematyka filozofii polityki i filozofii społecznej w myśl XX w. Zdający:</p> <p>3) ukazuje zespół zagadnień związanych ze [...] zjawiskiem alienacji i „ucieczki przed wolnością” ([...] E. Fromm).</p> <p>6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: b) E. Fromm, <i>Ucieczka od wolności</i> (fragment).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający:</p> <p>1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.</p>

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną.

Przykładowa odpowiedź

Sformułowanie: wolność *jest darem dwuznacznym*, oznacza, że wyzwolenie się spod władzy instynktów z jednej strony osłabia człowieka biologicznie (istota działająca instynktownie łatwiej porusza się w świecie przyrody), a z drugiej strony pozwala mu myśleć i tworzyć kulturę, co z kolei umożliwia mu kontrolę nad przyrodą.

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...] Zdający [...] w analizie tekstu prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p>	<p>III. 3. Problematyka filozofii polityki i filozofii społecznej w myśl XX w. Zdający:</p> <p>3) ukazuje zespół zagadnień związanych ze [...] zjawiskiem alienacji i „ucieczki przed wolnością” ([...] E. Fromm).</p> <p>6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: b) E. Fromm, <i>Ucieczka od wolności</i> (fragment).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający:</p> <p>1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.</p>

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną.

Przykładowa odpowiedź

Według Ericha Fromma „biologiczna słabość człowieka warunkuje kulturę ludzką”, ponieważ zmusza człowieka do myślenia nad możliwymi sposobami działania, co z kolei prowadzi do czynnego (twórczego) stosunku do świata, którego wyrazem jest tworzenie narzędzi.

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...]. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].	III. 2. Problematyka filozofii człowieka w myśl XX w. Zdający: 1) rekonstruuje [...] wybrane dwudziestowieczne koncepcje człowieka, [...] (freudowski model psychiki i funkcji kultury [...]).

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną.

Przykładowa odpowiedź

Podstawową funkcją kultury w ujęciu Zygmunta Freuda jest sublimacja popędów.

Zadanie 7. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...]. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...]. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...] Zdający [...] w analizie tekstu prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].	II. 2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII wieku. Zdający: 2) prezentuje problem stosunku ciała i umysłu, rekonstruuje i porównuje jego różne rozwiązania [...]. III. 3. Problematyka filozofii polityki i filozofii społecznej w myśl XX w. Zdający: 6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: b) E. Fromm, <i>Ucieczka od wolności</i> (fragment). V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.

Schemat punktowania

- 3 p. – za poprawne podanie definicji dualizmu psychofizycznego, odpowiedź na pytanie wraz z uzasadnieniem.
2 p. – za poprawne podanie definicji dualizmu psychofizycznego i odpowiedź na pytanie.
1 p. – za poprawne podanie definicji dualizmu psychofizycznego.

Przykładowa odpowiedź

Definicja dualizmu psychofizycznego: stanowisko, według którego człowiek jest (przypadłościową) jednością dwóch różnych substancji: ciała i niematerialnej duszy.

Odpowiedź na pytanie: NIE

Uzasadnienie odpowiedzi: przekraczanie natury w sensie Fromma polega na tworzeniu kultury, co niekoniecznie wymaga posiadania niematerialnej duszy.

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].	II. 6. Problematyka filozofii człowieka w filozofii nowożytnej. Zdający: 1) rekonstruuje [...] wybrane koncepcje człowieka w filozofii nowożytnej ([...] S. Kierkegarda filozofia egzystencji [...]). III. 2. Problematyka filozofii człowieka w myśl XX w. Zdający: 1) rekonstruuje [...] wybrane dwudziestowieczne koncepcje człowieka [...] ([...] A. Camus – związki między wolnością, samotnością i odpowiedzialnością [...]).

a)

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną.

Odpowiedź

A.

b)

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawne dwie odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Odpowiedź

A, E.

Uwaga: Punkt za poprawną odpowiedź w zadaniu 8b), można przyznać tylko wówczas, gdy została udzielona poprawna odpowiedź na pytanie 8a).

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] porównuje różne rozwiązania tego samego problemu; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.</p>	<p>II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający:</p> <p>1) prezentuje związek między siedemnastowieczną rewolucją naukową a filozofią ([...] koncepcja absolutnej przestrzeni i czasu I. Newtona).</p> <p>4) przedstawia epistemologię I. Kanta jako rozwiązanie sporu empiryzmu z racjonalizmem (objaśnia pojęcia [...] form naoczności przestrzeni i czasu [...]).</p>

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne wyjaśnienie koncepcji Izaaka Newtona i Immanuela Kanta.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie koncepcji Izaaka Newtona lub Immanuela Kanta.

0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedzi błędne.

Odpowiedź

Koncepcja Izaaka Newtona: przestrzeń i czas mają charakter absolutny, są one odrębnymi bytami, które istnieją niezależnie od materii i procesów zachodzących w świecie.

Koncepcja Immanuela Kanta: przestrzeń i czas to dwie aprioryczne formy naoczności (zmysłowości), umożliwiając one ludziom doświadczenie zjawisk.

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.</p>	<p>II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający:</p> <p>2) rekonstruuje [...] epistemologiczne stanowiska racjonalistów, ([...] G. Leibniza zasada racji dostatecznej).</p>

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną.

Przykładowe odpowiedzi

- Dla każdego bytu istnieje (w nim lub poza nim) to, dzięki czemu jest on tym, czym jest.
- Każdy byt posiada (w sobie lub poza sobą) rację dostateczną tego, czym jest.
- Nic nie powstaje bez racji dostatecznej.

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.</p>	<p>I. 8. Wybrane zagadnienia i kontrowersje filozoficzne w myśl chrześcijańskiego średniowiecza. Zdający:</p> <p>3) prezentuje spór o uniwersalia, rekonstruuje i porównuje zasadnicze stanowiska w tej kontrowersji, rekonstruuje wspierające je argumenty (nominalizm, realizm pojęciowy, umiarkowany realizm pojęciowy, konceptualizm).</p>

Schemat punktowania

3 p. – za poprawne uzupełnienie 3 wierszy tabeli.

2 p. – za poprawne uzupełnienie 2 wierszy tabeli.

1 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Nazwa kierunku filozoficznego	Teza	Przedstawiciel
Skrajny realizm pojęciowy	Istnieją nazwy ogólne a także pozajęzykowe i pozaumysłowe przedmioty ogólne.	Platon
Umiarkowany realizm pojęciowy	Istnieją nazwy ogólne a także pozajęzykowe i pozaumysłowe przedmioty ogólne. Przedmioty te są niesamodzielne w stosunku do przedmiotów indywidualnych.	np. Arystoteles
Nominalizm	Istnieją nazwy ogólne, ale w żaden sposób nie istnieją pozajęzykowe i pozaumysłowe przedmioty ogólne.	np. W. Ockham

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].</p>	<p>I. 8. Wybrane zagadnienia i kontrowersje filozoficzne w myśl chrześcijańskiego średniowiecza. Zdający:</p> <p>2) prezentuje najważniejsze dowody na istnienie Boga (dowód św. Anzelma z <i>Proslogionu</i> [...]).</p>

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną.

Odpowiedź

C.

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...]. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	II. 2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 1) rekonstruuje [...] wybrane stanowiska ontologiczne, [...] ([...] naturalizm T. Hobbesa [...]).

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną.

Odpowiedź

Lewiatan według Thomasa Hobbesa to potwór morski, będący symbolem absolutnej władzy państwa.

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].	II. 3. Problematyka z zakresu filozofii polityki we wczesnej i dojrzałej filozofii nowożytnej przed rewolucją francuską. Zdający: 2) rekonstruuje [...] stanowiska głównych teoretyków umowy społecznej [...].

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną.

Odpowiedź

C, E.

Zadanie 15. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...]. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].	IV. Umiejętności logiczne. Zdający: 6. objaśnia i wykrywa niektóre typy błędów logicznych występujące w rozumowaniach niesformalizowanych, jak: [...] błędne koło [...].

Schemat punktowania

- 2 p. – za podanie prawidłowej nazwy błędu oraz wyjaśnienie, na czym ten błąd polega.
 1 p. – za podanie prawidłowej nazwy błędu lub za wyjaśnienie, na czym ten błąd polega.
 0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną.

Odpowiedź

a)

Błędne koło (błędne koło pośrednie w definiowaniu).

b)

Błąd ten polega na tym, że w definiensie pojawiają się wyrażenia, które są definiowane za pomocą definiendum (terminu definiowanego).

Zadanie 16. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty.	IV. Umiejętności logiczne. Zdający: 3. odróżnia rozumowania dedukcyjne od niededukcyjnych [...].

Schemat punktowania

- 2 p. – za 4 poprawne odpowiedzi.
 1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.
 0 p. – za brak odpowiedzi lub odpowiedzi błędne.

Odpowiedź

1. P
2. P
3. F
4. F

Zadanie 17. (0–25)

Wymagania ogólne

II. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; porównuje różne rozwiązania tego samego problemu; jasno prezentuje własne stanowisko w dyskusji, popiera je rzetelną argumentacją oraz przykładami; prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi, stosuje argumentację filozoficzną do rozpatrywania problemów życia codziennego i społecznego.

Kryteria oceniania wypracowania z filozofii

Kryterium		Punktacja		Max. liczba punktów	
				25	
I Sformułowanie stanowiska	Jasne sformułowanie stanowiska (tezy lub hipotezy), które lokuje się w problematyce pracy.	3		3	
	Stanowisko lokuje się w problematyce pracy, ale jest sformułowane nieprecyzyjnie.	2			
	Niejednoznaczny związek między stanowiskiem a problematyką pracy lub brak stanowiska, a jedynie kontekst wskazuje na przekonania zdającego.	1			
II Uzasadnienie stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Adekwatne 	Uzasadnienie jest bezpośrednio odniesione do stanowiska (wszystkie argumenty wiążą się ze stanowiskiem i przyjętym sposobem rozwiązania problemu).	3	3	18
		Luźny związek uzasadnienia ze stanowiskiem – zdający dostarcza argumentów w sprawie drugorzędnych elementów przyjętego rozwiązania problemu.	1		
	<ul style="list-style-type: none"> • Trafne 	Uzasadnienie poprawne zawierające argumenty za przyjętym rozwiązaniem problemu i przeciw przyjętemu rozwiązaniu – kontrargumenty (argumenty zgodne oraz logicznie poprawne za przyjętym rozwiązaniem problemu i przeciw przyjętemu rozwiązaniu). Odwołania do wiedzy nie zawierają błędów rzeczowych i logicznych.	4	4	
		Uzasadnienie na ogół poprawne zawierające argumenty za przyjętym rozwiązaniem problemu i przeciw przyjętemu rozwiązaniu (poprawne oraz na ogół logiczne). Nieliczne usterki rzeczowe i jeden błąd logiczny.	3		
		Na ogół poprawne argumenty tylko za przyjętym rozwiązaniem problemu . Nieliczne usterki rzeczowe i jeden błąd logiczny.	2		
		Argumenty błędne. Rozumowanie zawiera sądy wzajemnie sprzeczne, zawiera rozumowania <i>non sequitur</i> . Liczne błędy rzeczowe (w tym rażące) i logiczne.	1		

	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębione 	Rozbudowana argumentacja i kontrargumentacja. Zdający posługuje się więcej niż 1 argumentem za swoim stanowiskiem i więcej niż 1 argumentem podważającym stanowisko; rozpatruje problem z więcej niż 1 punktu widzenia). Argumenty są ważne (istotne), ich wprowadzenie uzasadnione jest przez zdającego. Swobodne posługiwanie się wiedzą i terminologią filozoficzną.	4	4	
		Argumentacja zrównoważona – zdający posługuje się przynajmniej 1 ważkim argumentem i 1 kontrargumentem. Uzasadnienie argumentacji wystarczające dla zrozumienia stanowiska zdającego. Sporadyczne użycie pojęć filozoficznych.	3		
		Argumentacja wąska – zdający przywołuje jedynie argumenty, a brak kontrargumentów lub odwrotnie. Uzasadnienie argumentacji ogólnikowe. Pojedyncze użycie pojęć filozoficznych lub ich brak.	2		
		Argumentacja wąska –zdający przywołuje jedynie argumenty, a brak kontrargumentów lub odwrotnie. Argumenty lub kontrargumenty nieistotne (drugorzędne). Uzasadnienie powierzchowne (infantylnie).	1		
	<ul style="list-style-type: none"> • Krytyczne 	Uzasadnienie obejmuje analizę krytyczną argumentów i kontrargumentów, zdający rozważa racje przemawiające na rzecz danych argumentów i uzasadnia wprowadzenie kontrargumentów.	4	4	
		Analiza krytyczna obecna, ale w stopniu niewystarczającym, np. bez uzasadnienia kontrargumentacji.	2		
	<ul style="list-style-type: none"> • Nawiązania do innych dziedzin kultury 	Zdający swobodnie nawiązuje/wykazuje związek między filozofią a innymi dziedzinami kultury (literaturą, sztuką).	3	3	
Zdający w niewielkim stopniu nawiązuje do innych dziedzin kultury.		2			
III Kompozycja pracy	Poprawna i przejrzysta kompozycja pracy – wyodrębnione i konsekwentnie uporządkowane części pracy niezbędne do jasnego sformułowania i uzasadnienia stanowiska.	2	2		
	Zaburzenia w kompozycji pracy.	1			
IV Poprawność językowa	Praca napisana językiem komunikatywnym i na ogół poprawnym pod względem składniowym, leksykalnym, frazeologicznym, fleksyjnym, ortograficznym i interpunkcyjnym.	2	2		
	Praca napisana językiem w większości komunikatywnym. Występują błędy fleksyjne, leksykalne, frazeologiczne, ortograficzne i interpunkcyjne.	1			